

Öz A?k?nl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Öz A?k?nl?k Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28662>

Özet

Öz A?k?nl?k Ölçe?i, bireylerin kendilik s?n?rlar?n?n ötesine geçme ve evrenle, do?ayla veya di?er insanlarla derin bir ba?lant? kurma e?ilimini ölçmek amac?yla geli?tirilmif bir psikolojik ölçektir. Bu form, Hakan Sar?çam taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçe'ye uyarlama çal??mas? yap?lm?? ve psikometrik özellikleri incelenmi?tir. Ölçek, özellikle bireylerin ya?am anlam?n? bulma çabalar? ve stresle ba?a ç?kma düzeyleri gibi önemli psikososyal de?i?kenlerle ili?kisi aç?s?ndan de?erlendirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz A?k?nl?k, Self-Transcendence, Psikometrik Özellikler, Yap? Geçerli?i, Güvenirlik, Ya?am Anlam?, Adaptasyon, Psikoloji.

Yazarlar

Hakan Sar?çam

Amaç

Ölçe?in temel amac?, öz a?k?nl?k kavram?n? Türk kültürüne özgü ba?lamda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Öz a?k?nl?k, psikolojideki önemli bir yap? olup, bireyin kendini a?ma, amaç ve anlam aray??? ile ilgilidir. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü koruyarak Türkçe formunun geçerli?ini ve güvenilirli?ini test etmeyi hedeflemi?tir.

Bu ölçek, klinik ve akademik ara?t?rmalarda bireylerin maneviyat, ya?am tatmini ve olumsuz duygusal durumlarla (depresyon, anksiyete, stres) ili?kili öz a?k?nl?k düzeylerini belirlemek için kullan?labilir.

Yap? (Construct)

Öz A?k?nl?k Ölçe?i, bireyin kendi benli?inin ötesine geçme kapasitesini yans?tan bir yap?y? ölçer. Bu yap?, genellikle iki temel alt boyutta incelenir:

Kendine Ait (?ç Ruh Hali): Bireyin ki?isel ilgi alanlar?, hobileri ve içsel deneyimlerinden ald??? zevk ve tatmin.

Ki?ileraras? Boyut: Bireyin çevresindeki insanlar ve dünya ile kurdu?u etkile?im ve ileti?im kalitesi.

Ancak, Türkçe formunun psikometrik analizleri, maddelerin orijinal formula uyumlu olarak tek bir

boyutta toplandı?n? göstermi?tir, bu da öz a?k?nl???n Türk örnekleminde bütüncül bir yapı olarak algılandı?n? i?aret edebilir. Ölçek toplam 15 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? hem yapı geçerli?i hem de ölçüt geçerli?i aç?s?ndan incelenmi?tir. Yapı geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar iyi ölçtü?ünü kanıtlamı?tır.

Ölçüt Geçerli?i: Öz a?k?nl?k düzeyinin diğer ilgili de?i?kenlerle olan ilişkileri incelenmi?tir. Çal??malar, öz a?k?nl?k ile **yaşam anlamı** arasında güçlü ve pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Buna karşılık, öz a?k?nl?k düzeyinin **depresyon**, **anksiyete** ve **stres** düzeyleri ile anlamlı ve negatif ilişkiler gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, öz a?k?nl?k kavramı?n? psikolojik iyi oluşla yakından ilişkili olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri yüksek düzeyde iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık (test-tekrar test) göstermi?tir.

?ç Tutarlılık Güvenirli?i: Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı **.87** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içindeki kararlılı?n? ölçen test-tekrar test korelasyon katsayısı **.80** olarak saptanmıştır. Bu, ölçek puanları?n? kısa bir zaman aralığında istikrarlı kaldı?n? belirtir.

Madde-Toplam Korelasyonlar?: Düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlar **.34 ile .57** arasında s?ralanmıştır, bu da her bir maddenin genel ölçek puanına yeterli düzeyde katkı sağladığı?n? gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal geçerli?ini de?erlendirmek üzere hem açıklayıcı faktör analizi (AFA) hem de do?rulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır.

AFA sonuçlarına göre, ölçek maddeleri orijinal formula uyumlu bir şekilde tek bir boyutta toplanmıştır. Bu tek faktörlü yapı, ölçe?in teorik temellerini desteklemektedir. DFA sonucunda ise 15 maddelik tek boyutlu modelin uyum indeksleri incelenmiştir. Elde edilen değerler, modelin veriyle mükemmel bir uyum sergiledi?ini göstermektedir:

χ^2/sd : 1.76 (ideal değerlere yakın)

RMSEA: .062 (Kabul edilebilir sınır olan .08'in altında)

CFI: .97
GFI: .94
IFI: .97
NFI: .96
RFI: .95
SRMR: .042 (?yi uyum göstergesi)

Ölçe?in faktör yükleri ise **.35 ile .57** aras?nda de?i?mekte olup, tüm maddelerin faktöre anlamlı katkı sa?lad??? görülmü?tür.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 15 madde, tek boyutlu yapı (ancak orijinalde iki alt boyut mevcuttur).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Psikometrik özellikler Türk üniversite ö?rencileri üzerinde test edilmi?tir).

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report questionnaire).

Derecelendirme: 4'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılmı?tır:

Hiç
Çok Az
Oldukça
Çok

Anahtar Kelimeler

Öz A?k?nl?k Ölçe?i, Hakan Sar?çam, Psikometrik Analiz, Faktör Yükleri, Anksiyete, Stres, Yaşam Anlam?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hakan Sar?çam

Yazma E-posta Adresi: hakansaricam@gmail.com

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri Kaynanda Belirtilmemiştir.

Çinler ve Ücretler ile Test Yılları

Test Yılları (Uyarlama): 2015

İletişim/Çinler: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Hakan Sarıçam ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir.

DOI: 10.17740/eas.soc.2015-V5-3

Referanslar

Sarıçam, H. (2015). Öz Aşknlık Ölçeği Türkçe formunun psikometrik özellikleri. **Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal**, 5, 25-34. Doi: 10.17740/eas.soc.2015-V5-3

Makalenin orijinal PDF bağlantısı burada bulunmaktadır: socialsciences.eurasianacademy.org

Ölçeğin orijinal PDF formu aşağıdaki adresten indirilebilir: oz-askinlik-olcegi-toad.pdf

Öz Aşknlık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemiştir. Ölçek toplam 15 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

Zevk aldığım hobilerim ve ilgilerim var. (Kendine ait (çok ruh hali))

Mümkün olduğunca etrafımdaki insanlarla ve çevremlle iletişime geçiyorum. (Kişiler arası)